

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

56-1

BRNO 2015

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 56
Volume 56

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková,
Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Želešice. Polotovar sekerky (viz obr. 5, str. 40).
Želešice. Axe blank (see Fig. 5, Pg. 40).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2015
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2015 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Během archeologického výzkumu bylo prozkoumáno a zdokumentováno celkem 17 objektů. Dva objekty sídlištního charakteru byly podlouhlého oválného tvaru se zahroceným dnem. Takové byly nalezeny i na vedlejší parcele zkoumané na podzim roku 2014 (viz níže oddíl Doba bronzová v tomto svazku). Svým charakterem jsou velmi podobné objektům v literatuře označovaným jako „Schlitzgruben“ (Dziegielewski 2011). Díky četnému keramickému materiálu lze sídliště datovat do období slezské fáze komplexu lužických popelnicových polí, s možným přesahem do fáze platěnické.

Jitka Štohandlová

Literatura

Dziegielewski, K. 2011: Moczydła do lnu? Nowa hipoteza dotycząca funkcji jam szczelinowych (Schlitzgruben) z epoki brązu i żelaza. In: K. Dziegielewski, Ł. Oleszczak (eds.): *Po drugiej stronie... Raporty przyjaciół – archeologów dla Wojtki Cholewy „Jonesa“*. Pękowo: Wydawnictwo i Pracownia Archeologiczna PROFIL, 101–140.

Kiecoň, M. 2014: Neplachovice, ul. Loděnická. *Přehled výzkumů 55(1)*, 206.

Krasnokutská, T. 2006: Neplachovice (okr. Opava), ul. Loděnická, č. parc.: 819/5. Rkp. nálezové zprávy, č. akce 18/05. Uloženo: archiv Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště Opava.

Resumé

Neplachovice (Opava District), Loděnická Street. Lausitz Urnfield culture. Settlement. Rescue excavation.

NEPLACHOVICE (K. Ú. NEPLACHOVICE, OKR. OPAVA)
Loděnická ulice. KLPP. Sídliště. Záchraný výzkum.

Na přelomu září a října roku 2014, při stavbě rodinného domu, proběhl na parcele číslo 575/11 záchraný archeologický výzkum. Zkoumaná lokalita se nachází v nadmořské výšce 290 m ve vzdálenosti cca 230 m od Heraltického potoka (275 m n. m.) a cca 700 m od pravého břehu řeky Opavy. Podloží na lokalitě tvoří hlinité spraše. Po skrývce ornice bylo nalezeno a následně prozkoumáno 13 zahluobených objektů sídlištního charakteru. Z šesti prozkoumaných objektů byl získán keramický materiál patřící komplexu lužických popelnicových polí.

Za zmínku stojí sídlištní jáma podlouhlého tvaru (300×60 cm, hl. 60 cm), která připomíná objek-

ty známé z německé literatury jako *Schlitzgruben* (Dziegielewski 2011, Marcigny 2013). Kromě keramických zlomků byl v objektu nalezen keramický přeslen. Několik objektů podobného typu bylo prozkoumáno také během archeologického výzkumu, který proběhl na jaře roku 2014 na parcele v těsné blízkosti zkoumané plochy (viz oddíl Doba bronzová v tomto svazku).

Piotr Werens

Literatura

Dziegielewski, K. 2011: Moczydła do lnu? Nowa hipoteza dotycząca funkcji jam szczelinowych (Schlitzgruben) z epoki brązu i żelaza. In: K. Dziegielewski, Ł. Oleszczak (eds.): *Po drugiej stronie... Raporty przyjaciół – archeologów dla Wojtki Cholewy „Jonesa“*. Pękowo: Wydawnictwo i Pracownia Archeologiczna PROFIL, 101–140.

Marcigny C. 2013: Les Schlitzgruben en Normandie. *Chasse, culte ou artisanat ? Les fosses « à profil en Y-V-W » : structures énigmatiques et récurrentes du Néolithique aux âges des Métaux en France et alentour. Actes de la table-ronde de Châlons-en-Champagne, 15-16 novembre 2010*. Dijon: Soc. Archéologique de l'Est de la France, 191–202.

Resumé

Neplachovice (Opava District), Loděnická Street. Lausitan Urnfield Culture. Settlement. Rescue excavation.

During a rescue archaeological research in Neplachovice thirteen Bronze Age settlement pits were examined including one possible Schlitzgrube (V-shaped pit).

ODROVICE (OKR. BRNO-VENKOV)
Intravilán. Mladší doba bronzová. Sídliště. Záchraný výzkum.

Neohlášená akce stavby rodinného domu p. Hal-fara byla náhodně objevena referentem právě v době, kdy zde byly provedeny výkopy pro základy. Při jejich kontrole bylo zachyceno celkem 22 zahluobených objektů, které byly později dokumentovány, některé byly také v rámci možností exkavovány. Poloha stavby se nachází v intravilánu obce po levé straně průtahu obcí ve směru Pohořelice – Dolní Kounice a lze ji určit na ZM ČR 1:10 000, list 34-12-03, koordináty 336:195 mm od Z:J s. č. Po uzavření dohody o provádění výzkumu bylo provedeno vzorkování objektů, při kterém se podařilo získat chudý soubor materiálu sídlištního charakteru z doby bronzové (keramika, kosti, mazanice). Výjimku tvoří zásobní jáma z mlad-

ší doby bronzové (obr. 10), která byla celá vyplněná většími i menšími keramickými zlomky a struskou a lze ji tak interpretovat jako odpadní jámu, kam byl zřejmě uklízen nepořádek z velké části sídliště.

Během výše prováděného výzkumu byla také uzavřena dohoda o provádění výzkumu při zemních pracích u rodinného domu manželů Klímových, který stál na vedlejší parcele. Jeho polohu lze určit na ZM ČR 1:10 000, list 34-12-03, koordináty 339:192 mm od Z:J s. č. Novostavba domu již byla postavena, avšak stála na místě zasypaného novověkého sklepa. Od domu vedl několik desítek metrů dlouhý výkop přípojky kanalizace, ve kterém byly zjištěny čtyři objekty datované do mladší doby bronzové.

Absence pravěkých objektů na další parcele manželů Mandzyukových (viz svazek Středověk a novověk) naznačuje konec sídlištního areálu.

Ivan Čížmář

Resumé

Odrovice (Bez. Brno-venkov), Gemeinde. Jüngere Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 10. Odrovice. Zásobní jáma z mladší doby bronzové.

Abb. 10. Odrovice. Speichergrube aus die jüngere Bronzezeit.

OLOMOUČ (K. Ú. POVEL, OKR. OLOMOUČ)

Ulice Janského, parc. č. st. 958/1, st. 958/2, 443/8. ÚK, KLPP. Pohřebiště (?), sídliště. Záchranný výzkum.

Pro lokalizaci a bližší údaje k výzkumu viz oddíl Neolit.

Poněkud nejasné jsou aktivity ve starší době bronzové. Na dně nepravidelně oválné jámy 574 (1,5×1,3 m

na povrchu podloží, u dna měla rozměry 2×0,6 m, přičemž stěny se podhlubovaly; měřitelná hloubka dosáhla 1,3 m) byly zjištěny lidské kosti, které nebyly v anatomické poloze (obr. 11). Patrně jde o druhotně narušený (vykradený?) hrob. Antropologickou analýzou (Šín 2014) bylo zjištěno, že se jedná o pozůstatky ženy věku 18–27 let, na pánevní kosti byly stopy poporodních změn. Na dvou kostech byla zaznamenána měděná patina. Podle předběžného hodnocení náleží ozdoby z bronzu a ojedinělá keramika v zásypu únětické kultuře. Stejně kultuře patří i obsah malé jamky 552 (0,5×0,3 m, zachycená hloubka 0,1 m). V ní bylo kromě miniaturní nádoby nalezeno také několik bronzových spirálek, zlomek kroužku, jantarový (?) korálek (obr. 12: 2) a drobné úlomky dětské lebky (0–6 měsíců). Charakteristická únětická jehlice pochází také ze zásypu jámy 548 (obr. 12: 4a) a klasický únětický koflík ze zásypu výkopu 500 (obr. 12: 1).

Nejčtenější sídlištní aktivity proběhly na zkoumané ploše v mladší až pozdní době bronzové. Kulturnímu komplexu lužických popelnicových polí, a to jeho slezskoplatěnické fázi (HB/C) náleží zatím s jistotou nejméně čtyři jámy (502, 550, 548, 576), keramika tohoto období byla hojně nalézána i ve zbytcích kulturní vrstvy dochované místy nad podloží. Jedná se o nepravidelné výkopy zatím blíže neurčeného účelu, mohly být vyhloubeny v souvislosti s těžbou písku, ukládáním potravin nebo s jinou činností při běžném provozu osady. Nalezená keramika je jak „domácí“, silnostěnná s neupraveným povrchem a špatně vypálená, tak i „luxusnější“, tenkostěnná, s povrchem upraveným leštěním či tuhováním a zdobeným žlabky, rýhami nebo různými výčnělky (obr. 13). Typologicky jsou zastoupeny hrnce, šálky, misky, zřejmě i amfory a poklice. Kromě nádob bylo nalezeno i několik keramických závaží, přesleny, případně kostěný hrot a zlomek bronzové jehlice bez hlavice. Konzultace k materiálu poskytla Mgr. V. Vránová, Ph. D., za což jí touto cestou děkujeme.

Hana Dehnerová, Vít Hadrava

Literatura

Šín, L. 2014: Olomouc-Povel – ulice Janského a Jeremiášova. Rok výzkumu 2013. Rkp. antropologické zprávy, č. D-893. Uloženo: Knihovna Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci.

Resumé

Olomouc (Kat. Povel, Bez. Olomouc), Janského Straße, Parzellennr. st. 958/1, st. 958/2, 443/8. Aunjetitzer Kultur, Lausitzer Urnenfelderkultur. Gräberfeld (?), Siedlung. Rettungsgrabung.